

LEMBIT TEDDER

Küllli Keel

Augustikuus möödus II pihtkonna õpetaja Lembit Tedderi sünnist 90 aastat. Ehkki surma läbi varalahkunud õpetaja teenimisaeg jäi Kaarli koguduses lühikeseks, mäletatakse teda tänini.

Lembit Tedder sündis 8. augustil 1913. aastal (ukj) Tallinnas maaler Jaan Tedderi ja tema naise Leena (snd Saarn) perekonnas ainukese lapsena. Sama aasta 20. novembril ta ristiti.

Lembitu koolitee algas Tallinna linna 8. algkoolis. Kuna ta omas head joonistamisannet, soovis isa suunata poega pärast algkooli lõpetamist Riigi Kunsttööstuskooli. Lembitut ei haaranud aga mõte kunstniku elukutsest, seepärast jätkusid õpingud hoopis Tallinna Linna Poeglaste Reaalgümnaasiumis. Õppetöö sujus hästi ja 1932. aastal lõpetas ta gümnaasiumi cum laude. Sama aasta kevadel sai ta ka leeriõnnistuse Tallinna Jaani kirikus.

Usulise huvi tärgamine gümnaasiumi viimastes klassides oli eeskätt seotud isa kannatustega - mitmed inimesed olid viinud perekonna raskesse majanduslikku seisukorda. "Siis märkasin ma õieti, kui palju peitub maailmas pettust ja ebaaumehelikkust õilsa koore all. Minus tekkis soov enda väikest jõudu ja oskust rakendada kord kiriku teenistusse, et teisigi aidata hädades ja olla neile lohutajaks. "Nii tekkiski Lembitus soov asuda õppima Tartu Ülikooli usuteadust, kuid majanduslikel põhjustel ei olnud see kohe peale kooli lõpetamist võimalik. Seepärast astus Lembit gümnaasiumi lõpetamise järel vabatahtlikuna sõjaväkke Scouts-üksikjalaväe pataljoni. Septembris 1932 asus ta õppima Sõjakooli 1. aspirandikompaniisse, kursuse jalaväe alal lõpetas juunis 1933.

Selleks ajaks oli Lembitu isa majanduslikult jälle kosunud ja tuli vastu poja soovile astuda Tartu Ülikooli usuteaduskonda. Õpingud algasid 1933. aastal. "Stuudium huvitas mind väga, iseäranis ajalooline usuteadus," kirjutas ta hiljem. 1934. aastal otsustas Lembit jõudu proovida ajaloolise usuteaduse auhinna konkursil. Teemaks oli "Liivimaa kiriklik seisukord Poola ajal, silmaspidades eriti Eesti ala". Jõukatsumine tasus ära - 1. detsembril 1934 sai töö pärjatud II auhinna ja süvendas autoris veelgi huvi ajaloolise usuteaduse vastu.

Teisel ülikooliaastal muutusid õpingud majanduslikult raskeks. Lembitu isa haigestus ja kaotas töövõime, perekonna ülalpidajaks jäi ema juhuslike teenistustega. Päevakorda tõusis ülikoolist lahkumine, kuid pääseteeks oli õppemaksust vabastamine ja ülikooli poolt määratud stipendium.

Ka 1936. aastal võttis Lembit konkursist osa, seekord teemaga "Kuidas Justin Veretunnistaja kujutab ja kirjeldab oma teostes Jeesus Kristus?". Töö tunnistati 1. detsembril 1936 I auhinna vääriliseks.

Õppetöö sujus hästi, eksamihinded olid head ja Lembitus kasvas soov lõpetada ülikool magistrina. Peaõppeaineks valis ta ajaloolise usuteaduse. 1937. aasta kevadel lõpetaski ta teoloogia magistri kraadiga, magistritööks oli esimese auhinna vääriliseks hinnatud töö "Kuidas Justin Veretunnistaja kujutab ja kirjeldab oma teostes Jeesus Kristus?".

Ülikooli ajal oli Lembit tegev ka Eesti Üliõpilaste Seltsis, kust "leidis endale teise kodu ja mõttekaaslasi".

28.-29. juunil 1937 sooritas ta pro venia concionandi eksamid väga heade teadmistega ja 10. juulist asus prooviaastale Tallinna Jaani kogudusse praost Hans Kubu juurde. Pro ministerio eksamid sooritas ta 15.-17. novembril 1938 heade hinnetega.

26. detsembril, 2. jõulupühäl 1938 ordineeris piiskop H. B. Rahamägi Lembit Tedderi Tallinna Pi-

iskoplikus Toomkirikus Tallinna Jaani koguduse noorsootöö õpetajaks. Jaani koguduses töötamise ajal andis ta ka usuõpetuse tunde Riiklikus Inglise kolledžis ja Tallinna erakolledžis.

1939. aastal jäi Juuru koguduse õpetaja koht vakantsiks ning Lembit Tedderist sai Juuru koguduse õpetaja kohusetäitja ja perekonnaseisuametnik, alates 1940. aasta jaanuarikuust aga juba Juuru koguduse õpetaja.

30. oktoobril 1943 laulatas õpetaja Aleksander Täheväli Lembit Tedderi Juuru kirikus Hella Liimaga. Abikaasa pikk kirikumuusiku tegevus oli hiljem seotud ka Tallinna Kaarli kogudusega, kus ta töötas organist-koorijuhina aastatel 1951-1991. Peres kasvas kaks last - Jaan ja Ruth.

Pärast kümmet aastat tööd Juuru koguduses kinnitati Lembit Tedder 9. detsembrist 1947 Kaarli II pihtkonna õpetajaks, alates aprillist 1949 ka III pihtkonna hooldajaõpetajaks. 1. jaanuaril 1952, mil liideti II ja III pihtkond, jätkas Lembit Tedder II pihtkonna õpetajana.

Lembit Tedderil jätkus tööd ka väljaspool kogudust. Ta oli Tallinna abipraost ja konsistooriumi presiidiumi liige ning aastatel 1949-1954 konsistooriumi assessor.

Lembit Tedderi maine elutee jäi lühikeseks, ta suri ootamatult 15. mail 1954 südameinfarkti. 19. mail tulid Kaarli kirikusse armastatud õpetajat ära saatma tuhanded inimesed. 14. augustil 1955 õnnistati Rahumäe kalmistul õpetaja L. Tedderi hauamonument.

Artikkel on ilmunud Kaarli koguduse viinakuu 2003. a ajakirjas "Sulane" nr 3/33